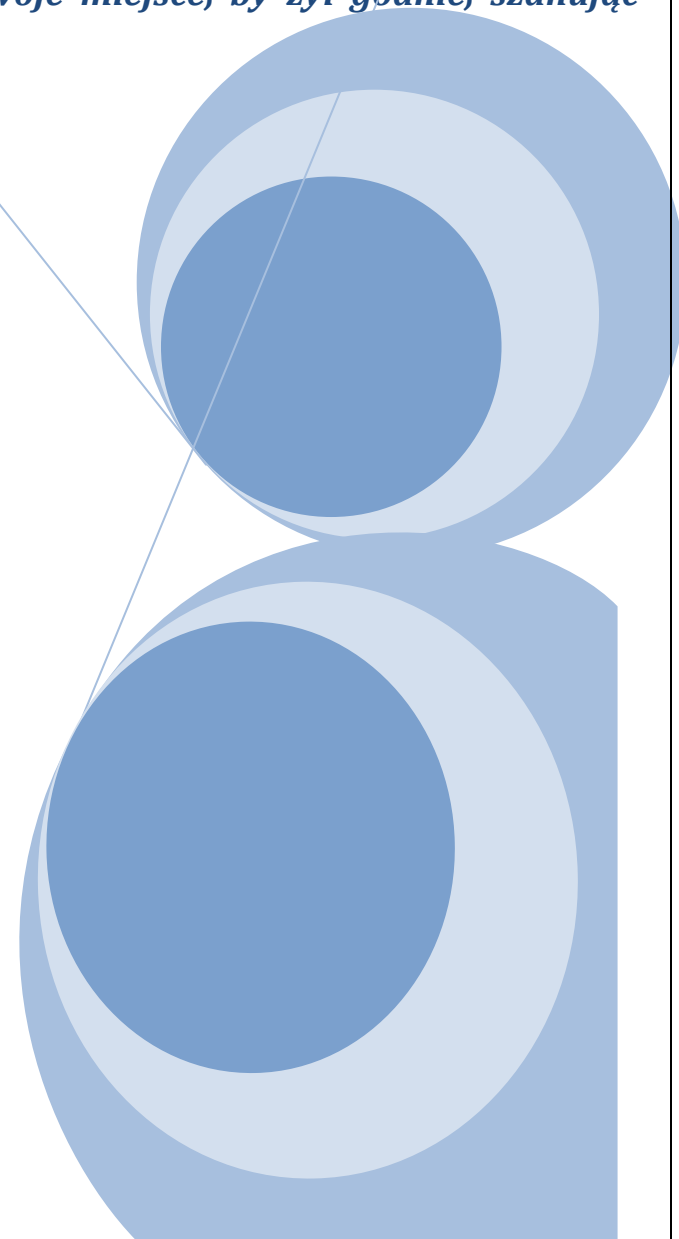
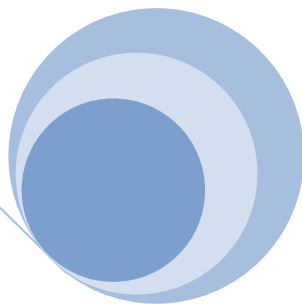
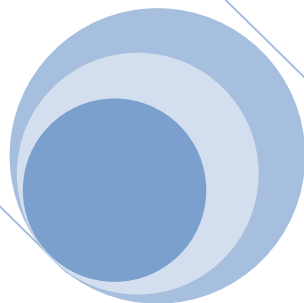

"Głównym zadaniem trzeciego gimnazjum jest wychowanie ucznia na człowieka, który zdobędzie wystarczająco dużo wiedzy o sobie, swojej rodzinie, swoim kraju i świecie XXI wieku, by mógł samodzielnie dokonywać trudnych życiowych wyborów, odnaleźć we współczesnym świecie prawdziwe wartości i swoje miejsce, by żył godnie, szanując jednocześnie godność drugiego człowieka".

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
PUBLICZNEGO GIMNAZJUM NR 3
im. Biebrzańskiego Parku Narodowego
w Grajewie**

I. WSTĘP

Działalność wychowawcza w Publicznym Gimnazjum nr 3 w Grajewie polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków** w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości**, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmocnienie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;**
- 4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole**, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmocnienie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami oraz innymi pracownikami szkoły;
- 5) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji** z uczniami, wychowankami i ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
- 6) wzmocnienie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;**

7) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej;

8) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjno-wychowawcza szkoły jest określona przez:

- 1) Program Wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, informacyjnym i profilaktycznym;
- 2) Program Profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska;
- 3) Szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 4) Koncepcję pracy szkoły

Założeniem naszej szkoły jest, aby Program Wychowawczy był budowaniem pomostu między edukacją i wychowaniem, a także zintegrowaniem oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych oraz profilaktycznych z zakresu propagowania zdrowego stylu życia poprzez zapobieganie przemocy i agresji, w tym wykluczeniu społeczno-emocjonalnemu w środowisku rówieśniczym; modelowanie postaw prospołecznych z uwzględnieniem system wartości; uświadomienie mechanizmów uzależnienia, wskazanie możliwych form pomocy; działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów.

W efekcie Program Wychowawczy jest punktem wyjścia do podejmowania spójnych oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych, które przynoszą korzyść całej społeczności szkolnej, zgodnie z zasadą, że:

„Edukacja szkolna ma za zadanie harmonijnie oddziaływać zarówno w zakresie przekazywania wiedzy, jak i kształcenia umiejętności i postaw. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela.”

PODSTAWA PRAWNA

Program Wychowawczy Szkoły oraz Szkolny Program Profilaktyki to dokumenty wewnętrzne szkoły, uchwalane przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną (*patrz art. 54 ust. 2 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – DzU z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.*).

Program Wychowawczy oraz Program Profilaktyki tworzą spójną całość i odwołują się do prawa zewnętrznego, jakie stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Konwencja o prawach Dziecka – art. 3, art. 19, art.33
- Europejska Konwencja Praw Człowieka
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (DzU z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 35 poz. 230 z p.zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Rozdz. 1 Art. 54 ust pkt lit. a oraz lit. b (Dz. Ust. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 24 poz. 198)
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (DzU z 2001 r. nr 61, poz. 624, z późn. zm.)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 10 poz. 96)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 200
- Rozporządzenie MENiS z dnia 19 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. nr 121 poz. 1037)

- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości Wśród Dzieci i Młodzieży z dnia 13 stycznia 2004r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznego w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532)
- Uchwała Nr 130/2014 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia Rządowego programu na lata 2014/16 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r., w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 843)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1113)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2015 r. poz.1214)
- Programu polityki prorodzinnej państwa przyjętego 17 listopada 1998 r. przez Komitet Społeczny Rady Ministrów (rozdz. V)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV

II. DIAGNOZA (ta część dokumentu do wglądu w szkole)

III. MISJA SZKOŁY

Program jest projektem przeznaczonym do realizacji na poziomie gimnazjum, nie tylko na zajęciach do dyspozycji wychowawcy klasowego. Treści programu zostały rozłożone na poszczególne klasy z uwzględnieniem rozwoju uczniów na danym etapie oraz ich zainteresowań tak, aby oddziaływania wychowawcze szkoły były jak najskuteczniejsze. U podstaw założeń programowych leży **misja szkoły** w następującym brzmieniu:

“Głównym zadaniem trzeciego gimnazjum jest wychowanie ucznia na człowieka, który zdobędzie wystarczająco dużo wiedzy o sobie, swojej rodzinie, swoim kraju i świecie XXI wieku, by mógł samodzielnie dokonywać trudnych życiowych wyborów, odnaleźć we współczesnym świecie prawdziwe wartości i swoje miejsce, by żył godnie, szanując jednocześnie godność drugiego człowieka”.

Stąd też w klasie pierwszej przeważają zagadnienia związane z kulturą i sposobem bycia, czasem dojrzewania, budowania dobrej atmosfery w klasie, nawiązywanie do tradycji regionu i kraju. W klasie drugiej dominują treści odnoszące się do praw i obowiązków, poszanowania godności oraz problemów dorastania, zasad komunikacji międzyludzkiej. W klasie trzeciej, zakładając uczniów umiejętność oceny sytuacji życiowych w wyniku dyskusji opartej na rzeczowej argumentacji, rozszerza się tematykę tolerancji, kształtowania hierarchii wartości oraz umiejętności właściwej samooceny. **We wszystkich klasach I - III będziemy prowadzić tematykę przeciwdziałającą pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz tematykę związaną z kształtowaniem umiejętności komunikacji rówieśniczych i rodzinnych.**

Pracy nad powyższymi problemami przyświecać będzie myśl wielkiego Polaka, Jana Pawła II: *“W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem”.*

Liczymy na sukcesy w procesie wychowawczym przy współpracy nauczycieli i innych pracowników szkoły, uczniów, ich rodziców i opiekunów.

IV. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH:

Dyrektor szkoły:

- zapewnia warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole i dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- współpracuje z podmiotami i instytucjami wspomagającymi szkołę w realizacji zadań wychowawczych,
- sprawuje nadzór nad realizacją szkolnego programu wychowawczego,

- współpracuje z zespołem wychowawców innymi pracownikami szkoły, pedagogiem, rodzicami, samorządem uczniowskim.

Rada Pedagogiczna:

- opracowuje, zatwierdza i uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczego,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły oraz w ewaluacji szkolnego programu wychowawczego.

Wychowawcy klas:

- dbają o pozytywne relacje osobowe z wychowankami, odpowiadają za proces wychowawczy powierzonych im uczniów,
- opracowują plan pracy wychowawczej z naciskiem na integrację zespołu klasowego, dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptację każdego ucznia w klasie,
- współpracują z rodzicami uczniów, nauczycielami, pedagogiem szkolnym i dyrekcją szkoły,
- zapoznają uczniów z obowiązującymi dokumentami w szkole, obowiązkami ucznia oraz zasadami BHP, procedurami szkoły,
- dbają o wybór samorządu klasowego na początku każdego roku szkolnego ,

- przygotowują z uczniami imprezy szkolne i okolicznościowe apele szkolne według przyjętego planu,
- podnoszą swoje kompetencje wychowawcze

Nauczyciele przedmiotów i inni pracownicy szkoły:

- włączają się aktywnie w realizację poszczególnych obszarów wychowawczych szkoły,
- reagują na wszystkie przejawy naruszania przez uczniów ogólnie przyjętych norm,
- starają się tak organizować pracę lekcyjną tak, aby sprzyjała kształtowaniu atmosfery zaufania, współpracy i wzajemnej tolerancji,
- podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie działań wychowawczych.

Pedagog szkolny:

- rozpoznaje i diagnozuje problemy wychowawcze szkoły,
- aktywnie uczestniczy w realizacji działań wynikających z doraźnych potrzeb i planowej realizacji programu wychowawczego,
- wspiera wychowawców i rodziców w realizacji zadań wychowawczych,
- utrzymuje indywidualny kontakt z dyrekcją, wychowawcami, uczniami oraz ich rodzicami w sprawach wychowawczych,
- prowadzi indywidualną pracę z uczniami i rodzicami potrzebującymi wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- otacza opieką uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych.

Rada Rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy szkoły,
- uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczy szkoły,
- współpracuje z dyrekcją szkoły oraz Radą Pedagogiczną w zakresie wychowania i kształcenia młodzieży,
- uczestniczy w ważnych dla społeczności szkolnej wydarzeniach (apele, uroczystości itp.).

Wszyscy rodzice:

- zapewniają dziecku godne warunki życia i nauki,
- poznają zadania dydaktyczno-wychowawcze w danej klasie i szkole,
- współdziałają z nauczycielami, pedagogiem szkolnym i dyrekcją w sprawach wychowywania i kształcenia dzieci,
- pozostają w stałym kontakcie z wychowawcą klasy (wywiadówki, spotkania indywidualne),
- angażują się w planowanie i przygotowywanie oraz udział w imprezach i uroczystościach okolicznościowych organizowanych w szkole,
- wpływają na kształtowanie właściwego wizerunku szkoły i nauczyciela.

Samorząd Uczniowski:

- inicjuje działania dotyczące życia uczniów reprezentując społeczność uczniowską ,
- organizuje życie kulturalne na terenie szkoły i w środowisku lokalnym,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- za pośrednictwem swojego opiekuna wyraża opinię dotyczącą problemów społeczności uczniowskiej.

ABSOLWENT NASZEJ SZKOŁY:

- **wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów**
- **dokonuje samooceny - poznaje mocne i słabe strony swojej osobowości**
- **wykorzystuje pozytywne cechy, a koryguje negatywne**
- **tworzy wizję własnej przyszłości – rodziny, pracy**
- **stosuje i promuje zdrowy styl życia**
- **ma wiedzę na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych**
- **planuje i organizuje własny rozwój,**
- **stosuje zasady asertywności w komunikacji międzyludzkiej**
- **potrafi umiejętnie współdziałać w zespole, rozwiązywać problemy w twórczy sposób**

- zna system wartości, pozwalający na poszukiwanie piękna, prawdy i dobra
- potrafi świadomie i bezpiecznie korzystać z urządzeń technologii informacyjno- komunikacyjnych

IV. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY

Cel nadrzędny: wszechstronny rozwój ucznia przygotowujący go do dalszego kształcenia i pełnienia ról w społeczeństwie.

1. Rozpoznawanie i rozwijanie zdolności uczniów.
2. Kształtowanie postaw prospołecznych. Promowanie kultury osobistej, szacunku i tolerancji.
3. Przygotowanie uczniów do świadomego pełnienia odpowiednich ról w rodzinie i społeczeństwie.
4. Wyrabianie w uczniach postaw patriotycznych i obywatelskich.
5. Propagowanie postaw prozdrowotnych i ekologicznych. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych
6. Prowadzenie bieżącej współpracy z rodzicami/opiekunami ucznia.

Celami współdziałania pomiędzy nauczycielami i innymi pracownikami szkoły a rodzicami/opiekunami ucznia są:

- rzetelna wymiana informacji o uczniu: (postępy w nauce, zachowanie się ucznia w szkole i środowisku lokalnym)
- zapoznanie rodziców z Planem Pracy Szkoły, podstawowymi dokumentami (statuty, regulaminy, Wewnętrzne Zasady Oceniania, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki);
- informowanie szkoły przez rodziców o stanie zdrowia dziecka, jego zainteresowaniach, funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym;
- współdziałanie z rodzicami/opiekunami (udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach oraz kreatywnym, prozdrowotnym spędzaniu czasu wolnego);
- otwarcie na współpracę z rodzinami, w których występują znaczne trudności w realizacji zadań opiekuńczo –wychowawczych;

Opracowany Program Wychowawczy szkoły podchodzi do ucznia w sposób indywidualny, a jednocześnie integralny oddziałując poprzez sferę intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną. Pomaga w przekształceniu sposobów postrzegania świata, kształtowaniu uczuć moralnych i estetycznych, postaw społecznych i przekonań oraz zapewnia wszechstronne kształtowanie osobowości i samorealizacji.

V. Formy realizacji

Zadania wychowawcze realizowane będą w ramach:

- godzin z wychowawcą,
- lekcji wszystkich przedmiotów,
- zajęć pozalekcyjnych,
- imprez i form kulturalnych na terenie szkoły (apele, rocznice i uroczystości związane ze świętami narodowymi),
- wycieczek przedmiotowych i krajoznawczych,
- konkursów i olimpiad przedmiotowych,
- inscenizacji teatralnych przygotowywanych przez uczniów na terenie szkoły, wystaw prac plastycznych,
- wyjść do placówek kulturalnych (wyjazdy do teatru, muzeum, kina),

- zajęć realizowanych w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego z uczniem,
- akcji charytatywnych (wolontariat),
- zawodów i imprez sportowych,
- prowadzenia na bieżąco strony internetowej promującej naszą szkołę,
- eksponowania treści w gazetkach szkolnych,
- współpracy z rodzicami, która obejmuje:
  - kontakt w niepokojących przypadkach wychowawczych (telefoniczny lub listowny),
  - uczestnictwo w zebraniach, okresowych wywiadówkach i konsultacjach,
  - stały kontakt i współdziałanie z Radą Rodziców,
  - spotkania z pedagogiem szkolnym,
  - spotkania rodziców ze specjalistami (wywiadówki profilaktyczne),
- współpracy z instytucjami:
  - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Grajewie,
  - Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną,
  - Komendą Powiatową Policji w Grajewie,
  - Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Grajewa,
  - Urzędem Miejskim- Wydział Oświaty,
  - Grajewskim Centrum Kultury,
  - Miejską Biblioteką Pedagogiczną,
  - szkołami na terenie miasta i powiatu,
  - podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne,
  - Sądem Rejonowym - Wydział Rodzinny i Nieletnich,
  - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
  - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
  - Ochotniczym Hufcem Pracy,
  - Młodzieżowym Centrum Kariery,
  - Parafiami kościelnymi,
  - innymi instytucjami współpracującymi ze szkołą (stowarzyszeniami, fundacjami, itp.);

Metody pracy wychowawczej:

- dyskusja na forum grupy,

- treningi umiejętności,
- warsztaty poznawczo-doskonalące,
- wycieczki integracyjne, tematyczne i turystyczno-krajoznawcze,
- testy diagnozujące,
- spotkania ze specjalistami,
- imprezy szkolne, akcje charytatywne,
- konkursy szkolne, międzyszkolne, olimpiady,
- elementy dramy;

Formy pracy wychowawczej

- praca w zespołach klasowych,
- praca w grupach,
- praca indywidualna,
- współpraca z Samorządem Uczniowskim

Program Wychowawczy Publicznego Gimnazjum nr 3 w Grajewie jest elastyczny i otwarty, modyfikowany w zależności od potrzeb. Treści wychowawcze zawarte w niniejszym programie przewidziane są do realizacji w ciągu trzyletniej nauki w gimnazjum, a jego realizatorami są wszyscy pracownicy szkoły w dostępnym sobie zakresie działania. W oparciu o program wychowawczy szkoły wychowawcy opracowują plany wychowawcze na dany rok szkolny, które mają służyć realizacji zamierzonych celów wychowawczych.

Podejmowanymi działaniami chcemy wspierać uczniów w ich rozwoju intelektualnym i społecznym, a także w osiąganiu ich celów oraz pomagać im w kształtowaniu umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. Chcemy poznać potrzeby, zainteresowania i problemy uczniów naszej szkoły tak, by funkcjonowali na miarę swoich możliwości wykorzystując optymalne swoje predyspozycje. Pragniemy stworzyć uczniom warunki umożliwiające im odkrywanie siebie, własnych możliwości, utwierdzające ich w poczuciu własnej wartości, a przede wszystkim pozwalające czerpać radość z własnego rozwoju.

Program będzie skutkował obniżeniem stopnia nasilenia zachowań negatywnych uczniów na terenie szkoły, a także poza nią.

V. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH W RAMACH REALIZACJI ZAŁOŻONYCH CELÓW

Sposób realizacji poszczególnych tematów jest uzależniony od planów wychowawców klas, zainteresowań i potrzeb uczniów danego zespołu klasowego.

Rozpoznawanie i rozwijanie zdolności uczniów

Główne zadania	Sposoby i formy realizacji zadań	Odpowiedzialni	Termin
Bezpieczeństwo na terenie szkoły.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie stanu bezpieczeństwa w szkole. 2. Dbanie o bezpieczeństwo ucznia podczas zajęć lekcyjnych i przerw śródlekcyjnych. 3. Pełnienie dyżurów przez nauczycieli podczas przerw w niewłaściwych miejscach szkoły. 4. Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi dokumentami regulującymi pracę szkoły (statut, program wychowawczy i profilaktyczny, plan pracy szkoły, WSO, regulaminy, przepisy BHP itp.) 5. Przestrzeganie zasad współżycia społeczności placówki określonych w statucie i regulaminach szkoły. 6. Przestrzeganie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. 7. Przeciwdziałanie demoralizacji – współpraca z różnymi instytucjami pomocowymi. 8. Zabezpieczenie budynku szkolnego poprzez monitoring. 9. Kontrolowanie zachowań uczniów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - kontrolę frekwencji w klasie, - bieżącą kontrolę uwag w dzienniku zajęć 	dyrektor szkoły wychowawcy klas pedagog szkolny wszyscy nauczyciele nauczyciel EDB	cały rok szkolny wrzesień na bieżąco cały rok szkolny na bieżąco
Pozytywna atmosfera w klasie i w szkole	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc pierwszoklasistom w adaptacji do nowych warunków: <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów i ich rodziców z dokumentami szkoły, - zajęcia integracyjne. 2. Kształtowanie postaw koleżeństwa i prawidłowego komunikowania się. 3. Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych. 4. Zaspokojenie potrzeb współdziałania. 5. Rozbudzanie otwartości na drugiego człowieka. 	opiekunowie SU wychowawcy klas pedagog szkolny wszyscy nauczyciele	wrzesień praca ciągła cały rok szkolny

	<p>6. Uświadomienie uczniom konieczności własnego wkładu w rozwój i integrację klasy.</p> <p>7. Pogłębianie wiedzy o swojej klasie i poczucia współodpowiedzialności.</p> <p>8. Mobilizowanie uczniów do budowania pozytywnego wizerunku klasy i szkoły.</p>		
<p>Rozpoznawanie potrzeb wychowawczych uczniów</p>	<p>1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej w szkole poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwację, - rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami i nauczycielami, - analizę dokumentów szkolnych. <p>2. Poznanie poglądów, przekonań, potrzeb oraz zainteresowań uczniów w celu lepszego planowania pracy wychowawczej w klasie i w szkole.</p> <p>3. Uwzględnianie w planach wychowawczych tematów istotnych dla młodzieży.</p>	<p>dyrektor szkoły pedagog szkolny wszyscy nauczyciele wychowawca klasy</p>	<p>praca ciągła</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>wrzesień</p>
<p>Rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się i wyrażania własnych poglądów</p>	<p>1. Prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi uczniów.</p> <p>2. Tworzenie sytuacji sprzyjających swobodnemu wypowiedzeniu się, dyskusji.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności argumentowania, bronięcia własnego zdania oraz wyrażania własnych opinii w sposób akceptowany społecznie.</p> <p>4. Kształtowanie umiejętności słuchania innych osób.</p> <p>5. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.</p> <p>6. Rozwijanie postaw tolerancji i akceptacji.</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>praca ciągła</p> <p>cały rok szkolny</p>
<p>Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia</p>	<p>1. Realizacja zadań ujętych w podstawach programowych z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów.</p> <p>2. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia poprzez różnorodne formy i metody pracy oraz zróżnicowanie wymagań w stosunku do uczniów zdolnych, jak i mających trudności w nauce.</p> <p>a. praca z uczniem słabym i zaniedbanym wychowawczo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja pracy na lekcjach, - objęcie uczniów zajęciami wyrównawczymi, - organizowanie pomocy koleżeńskiej, - angażowanie w życie szkoły, - objęcie opieką uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, - wzmacnianie pozycji ucznia przez wskazanie mocnych stron, 	<p>dyrektor szkoły wychowawcy klas wszyscy nauczyciele pedagog szkolny</p>	<p>praca ciągła</p> <p>cały rok szkolny</p>

	<p>b. praca z uczniem zdolnym w celu pełnego rozwoju jego osobowości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja pracy na lekcjach, - motywowanie uczniów do samorozwoju, - zachęcanie do brania udziału w konkursach, olimpiadach, - angażowanie w życie szkoły, - wdrażanie do samooceny z uwzględnieniem sukcesów i porażek oraz mocnych i słabych stron. <p>3. Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów z różnymi dysfunkcjami.</p> <p>4. Organizowanie olimpiad, konkursów przedmiotowych i artystycznych.</p> <p>5. Organizowanie zajęć rewalidacyjnych, kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, sekcji sportowych.</p> <p>6. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, wyjazdów do kina, teatru i innych ośrodków kultury i sztuki.</p> <p>7. Stwarzanie warunków do samodzielnego zdobywania wiedzy – wdrażanie do samokształcenia.</p> <p>8. Pomoc w realizacji projektów edukacyjnych.</p> <p>9. Kształcenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (w tym multimedialnych).</p>		
--	--	--	--

Postawy prospołeczne. Promowanie kultury osobistej, szacunku i tolerancji

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
<p>Rozwijanie samorządności uczniowskiej</p>	<p>1. Organizacja życia uczniowskiego zgodnie z procedurami demokratycznymi poprzez wybory do samorządu uczniowskiego wg przyjętego regulaminu.</p> <p>2. Rozwijanie zdolności organizacyjnych oraz umiejętności pracy w zespole poprzez promowanie imprez przygotowanych przez uczniów.</p> <p>3. Rozwijanie i propagowanie wolontariatu na terenie szkoły i poza nią.</p>	<p>opiekunowie samorządu uczniowskiego</p> <p>opiekun wolontariatu</p>	<p>wrzesień</p> <p>cały rok szkolny</p>
<p>Stworzenie uczniom warunków</p>	<p>1. Nagradzanie wychowanków udzielających się na rzecz społeczności szkoły i środowiska lokalnego.</p> <p>2. Zainicjowanie przez wychowawców pomocy koleżeńskiej w nauce</p>	<p>dyrektor szkoły</p> <p>wychowawcy klas</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>czerwiec</p>

<p>do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych</p>	<p>– koordynacja działań. 3. Organizowanie różnych form pomocy dla uczniów znajdujących się w gorszej sytuacji materialno-bytowej. 4. Integracja społeczności szkoły poprzez ich wspólny udział w spotkaniach grupowych, imprezach i wyjściach poza placówkę. 5. Działalność wolontariatu szkolnego. 6. Współdziałanie uczniów w tworzeniu zasad regulujących życie w placówce.</p>	<p>pedagog szkolny opiekun wolontariatu opiekunowie samorządu uczniowskiego</p>	<p>cały rok szkolny</p>
<p>Prawidłowe relacje interpersonalne, umiejętności rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>1. Uczenie młodzieży właściwej formy prowadzenia dialogu. 2. Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych werbalnych i niewerbalnych. 3. Uczenie młodzieży panowania nad emocjami. 4. Propagowanie i nagradzanie kultury osobistej wychowanków, postawy otwartości i życzliwości wobec innych. 5. Uczenie zasad i norm dobrego kontaktu oraz budowanie właściwych relacji wychowawca-uczeń, rodzic-uczeń, uczeń-uczeń. 6. Natychmiastowa reakcja na zaistniały konflikt. Wprowadzanie mediacji.</p>	<p>wychowawcy klas wszyscy nauczyciele pedagog szkolny</p>	<p>praca ciągła cały rok szkolny</p>
<p>Przeciwdziałanie agresji i przemocy</p>	<p>1. Diagnozowanie występowania agresji w klasie i w szkole. 2. Uświadomienie przyczyn agresji i jej rodzajów. 3. Wyrabianie postawy radzenia sobie z własną i cudzą agresją. 4. Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych uczuć. 5. Uświadomienie następstw i zagrożeń wynikających z działania agresywnego poprzez organizowanie zajęć i warsztatów. 6. Kształtowanie postawy asertywności. 7. Propagowanie wzorów, postaw do naśladowania. 8. Organizowanie spotkań z zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich.</p>	<p>pedagog szkolny wychowawcy klas wszyscy nauczyciele</p>	<p>praca ciągła cały rok szkolny</p>
<p>Kształtowanie postawy szacunku wobec siebie i innych osób</p>	<p>1. Kształtowanie poglądów i postaw wobec bieżących problemów społecznych. 2. Nauka odpowiedzialności za siebie i za grupę. 3. Nauka kulturalnego zwracania się o pomoc, zapobieganie postawy roszczeniowej. 4. Wyrabianie w uczniach wrażliwości, życzliwości, rzetelności i odpowiedzialności:</p>	<p>wychowawcy klas wszyscy nauczyciele opiekun wolontariatu</p>	<p>praca ciągła cały rok szkolny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - praca nad własnym charakterem, poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka, - działalność grupy wolontariuszy na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego (akcje charytatywne, pomocowe). 			
Kształtowanie kultury osobistej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie zasad savoir – vivre’u. Kodeks etyczny ucznia -kultura dyskusji, stosunek do osób starszych i rówieśników, zasady savoir- vivre’u (na lekcjach, przerwach, w miejscach publicznych, w sytuacjach prywatnych i oficjalnych, stosowność stroju do okoliczności, praca na rzecz otoczenia) 2. Podnoszenie poziomu znajomości zasad dobrego zachowania. 3. Wyrabianie szacunku dla osób dorosłych. 4. Dbanie o higienę osobistą, strój uczniowski. 5. Wyrabianie postawy odpowiedzialności za mienie szkolne i cudzą własność. 6. Wpajanie zasad odpowiedzialnego traktowania obowiązków szkolnych. 7. Propagowanie kultury słowa wśród uczniów. 8. Stosowanie zasad dobrego komunikowania się. 9. Całoroczna AKCJA "TAK- Totalna Akcja Kulturalna" 	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele pedagog szkolny higienistka szkolna	praca ciągła cały rok szkolny	
Kształtowanie naturalnej akceptacji i odmienności drugiego człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie uczniom niepełnosprawnym pełnego rozwoju społecznego wspólnie z rówieśnikami. 2. Integracja uczniów z niepełnosprawnymi rówieśnikami na szczeblu klasowym i szkolnym. 3. Wyrabianie u uczniów zdolności dostrzegania potrzeb innych ludzi. 4. Rozwijanie akceptacji dla trudności i ograniczeń innych ludzi. 5. Rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole i nawiązywania pozytywnych kontaktów międzyludzkich w poszanowaniu odrębności kultury. 6. Promowanie bezinteresownej pracy na rzecz innych – działalność wolontariatu szkolnego. 7. Kształtowanie wśród uczniów postawy akceptacji i tolerancji: <ul style="list-style-type: none"> - nauka tolerowania inności, odmienności, - rozwijanie empatii, - wyzwalamie gotowości niesienia pomocy. 	dyrektor szkoły wychowawcy klas wszyscy nauczyciele pedagog szkolny	praca ciągła cały rok szkolny	

Przygotowanie uczniów do świadomego pełnienia odpowiednich ról w rodzinie i społeczeństwie

Zadania	Sposoby formy realizacji	Odpowiedzialne	Termin
Pogłębianie wiedzy o samym sobie	1. Kształtowanie umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji. 2. Uświadomienie uczniom ich własnych dążeń, ograniczeń i poczucia własnej wartości. 3. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie. 4. Nauka dokonywania własnej samooceny.	wychowawcy klas pedagog szkolny wszyscy nauczyciele	praca ciągła cały rok szkolny
Rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania	1. Diagnoza samopoczucia uczniów w klasie i szkole. 2. Kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych. 3. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie ze stresem, uczenie technik relaksacyjnych i ćwiczeń antystresowych. 4. Przekazanie informacji na temat instytucji pomocowych oraz osób do których należy zgłosić się w razie problemów i trudności. 5. Ścisła współpraca z rodzicami w zakresie rozwiązywania bieżących problemów.	wychowawcy klas pedagog szkolny wszyscy nauczyciele	I półrocze praca ciągła cały rok szkolny
Pogłębienie wiedzy związanej z funkcjonowaniem rodziny, miłością i przyjaźnią	1. Pomoc w rozumieniu roli małżeństwa i rodziny w życiu człowieka. 2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje. 3. Ukazywanie wartości rodziny w życiu człowieka, wzmacnianie prawidłowych relacji młodzieży z rodzicami, podnoszenie autorytetu rodziny. 4. Pomoc we właściwej ocenie związków emocjonalnych między osobami (od zauroczenia poprzez fascynację do zakochania). 5. Przygotowanie młodzieży do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich.	wychowawcy klas nauczyciele WDŻ, biologii	praca ciągła cały rok szkolny
Umiejętność podejmowania trafnych decyzji edukacyjnych	1. Zapoznanie uczniów z Wewnętrzny Szkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego i jego realizacja. 2. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny. 3. Pomoc uczniom w określeniu swoich mocnych stron, zainteresowań oraz predyspozycji.	dyrektor szkoły wychowawcy klas pedagog szkolny wszyscy nauczyciele	wrzesień

i zawodowych	<p>4. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy na temat możliwości dalszej edukacji, forma spędzania wolnego czasu, forma aktywności społecznej, perspektyw życiowych.</p> <p>5. Pomoc uczniom w pogłębieniu wiedzy o interesujących ich zawodach.</p> <p>6. Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa ponadgimnazjalnego.</p> <p>7. Zapraszanie przedstawicieli szkół ponadgimnazjalnych w celu zapoznania z ofertą kształcenia.</p> <p>8. Organizowanie spotkań, warsztatów mających na celu udzielenie pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia.</p> <p>9. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swojego stanu zdrowia a wymaganiami konkretnego zawodu.</p>		I półrocze
Kształtowanie w uczniach postaw patriotycznych i obywatelskich			
Główne zadania	Sposoby i formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji	<p>1. Organizowanie uroczystości zgodnych z kalendarzem szkolnym.</p> <p>2. Prowadzenie strony internetowej szkoły.</p> <p>3. Dbanie o wystrój szkoły oraz klasopracowni (gazetki, tablice informacyjne itp.).</p> <p>4. Organizowanie wystaw prac uczniów.</p> <p>5. Promowanie szkoły w środowisku poprzez uczestniczenie w imprezach środowiskowych organizowanych przez szkołę oraz organizacje gminne.</p> <p>6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym (urzędy, instytucje, organizacje itp.)</p>	dyrektor szkoły pedagog szkolny wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego	<p>1. Organizowanie uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia w historii naszego kraju (apele).</p> <p>2. Kształtowanie u młodzieży szacunku dla symboli narodowych.</p> <p>3. Propagowanie wśród uczniów znaczenia Polski w Europie i na świecie, zwłaszcza na lekcjach historii, WOS- u i językach obcych.</p> <p>4. Rozwijanie szacunku dla miejsc pamięci narodowej poprzez organizowanie wycieczek np. do muzeów.</p> <p>5. Organizowanie wycieczek krajoznawczych do ciekawych zakątków naszego kraju mających na celu zwrócenie uwagi na piękno własnego kraju.</p>	wychowawcy klas nauczyciele historii, WOS, geografii, języków obcych opiekunowie samorządu uczniowskiego	cały rok szkolny
str. 19			

	6. Kształtowanie postaw patriotycznych.			
Kształtowanie poczucia przynależności do „małej ojczyzny”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudzenie potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach publicznych poprzez prenumeratę prasy w bibliotece i czytelni szkolnej oraz dyskusje na temat aktualnych wydarzeń w kraju i na świecie. 2. Zapoznanie uczniów z historią miasta, regionu. 3. Kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych poprzez dbanie o miejsca pamięci narodowej. 4. Rozwijanie wśród uczniów uczucia szacunku do historii i tradycji regionu. 5. Organizowanie spotkań otwartych ze znawcami gminy oraz działaczami samorządowymi mającymi na celu zapoznanie uczniów ze specyfiką regionu oraz jej bieżącymi problemami. 6. Organizowanie wycieczek po najbliższej okolicy oraz konkursów wiedzy o regionie. 7. Udział w kulturalnym życiu gminy. 	wychowawcy klas nauczyciel bibliotekarz nauczyciele historii, WOS, geografii	praca ciągła cały rok szkolny	
Kształtowanie tożsamości europejskiej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogłębianie wiedzy o geografii, kulturze i historii państw europejskich. 2. Organizacja „Potyczek językowych”. 3. Budzenie świadomości „jestem Polakiem, jestem Europejczykiem”. 4. Udział w konkursach wiedzy o Unii Europejskiej. 5. Organizowanie imprez związanych z promowaniem nauki języków obcych. 	wszyscy nauczyciele nauczyciele języków obcych wychowawcy klas	cały rok szkolny II półrocze	
Propagowanie postaw prozdrowotnych i ekologicznych				
Zadania	Sposoby i formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin	
Rozwijanie odpowiedniej postawy ucznia wobec zdrowia własnego i innych osób	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań wychowawczych w kierunku dbania o czystość w naszej szkole. 2. Wdrażanie do dbałości o higienę własną i otoczenia (kontrola czystości, zajęcia z pielęgniarką szkolną, kontrola zmiany obuwia itp.). 3. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - uczenie nawyków zdrowego odżywiania i prawidłowej organizacji czasu wolnego, - różnorodność zajęć sportowych, 	pielęgniarka szkolna nauczyciele w f- u wychowawcy klas pedagog szkolny	cały rok szkolny	
str. 20				

	<ul style="list-style-type: none"> - organizację zawodów sportowych i konkursów o tematyce prozdrowotnej, - przygotowywanie uczniów do konkursów szkolnych i pozaszkolnych związanych z edukacją prozdrowotną oraz profilaktyką. 4. Wdrażanie programów dotyczących promocji zdrowia oraz współpraca z instytucjami promującymi zdrowy styl życia. 5. Realizacja projektu „Trzymaj formę”. 6. Prezentacja prac plastycznych i plakatów promujących zdrowy styl życia. 7. Włączenie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne 		<p>II półrocze</p> <p>wg kalendarza</p>
<p>Zapobieganie patologiom i uzależnieniom</p> <p>Działania mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza podstawowych zagrożeń w szkole w celu podjęcia odpowiednich działań. 2. Uświadomienie uczniom zagrożeń związanych z okresem dojrzewania. 3. Organizowanie warsztatów i spotkań ze specjalistami na temat zachowań ryzykownych wśród młodzieży. 4. Prowadzenie warsztatów kształtujących wśród uczniów postawę asertywności. 5. Dostarczenie informacji uczniom i ich rodzicom na temat konsekwencji prawnych związanych z zażywaniem substancji uzależniających. 6. Informowanie uczniów i ich rodziców o obowiązujących procedurach oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią. 7. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku zażywania środków i substancji. 8. Pedagogizacja rodziców – organizowanie wykładów, warsztatów, indywidualnych konsultacji dla rodziców poruszających problem uzależnienia. 9. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. 10 Realizacja zagadnień zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki. 	<p>dyrektor szkoły</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>pielęgniarka szkolna</p> <p>wychowawcy klas</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>praca ciągła</p> <p>cały rok szkolny</p>
<p>Pogłębianie świadomości ekologicznej oraz kształtowanie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> - Udział w akcji „Sprzątanie świata”, - Wpajanie nawyku segregacji śmieci, - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz ochrony środowiska. 2. Organizowanie wycieczek po najbliższej okolicy. 	<p>wychowawcy klas</p> <p>nauczyciele</p>	<p>cały rok szkolny</p>

szacunku do środowiska naturalnego	3. Wyjazdy do okolicznych parków narodowych i rezerwatów przyrody. 4. Pielęgnacja zieleni wokół budynku szkolnego. 5. Realizacja projektów edukacyjnych (prowadzenie badań przyrodniczych w zakresie czystości wód, badania poziomu hałasu, czystości powietrza, gleby itp.)	biologii, geografii	
Prowadzenie bieżącej współpracy z rodzicami ucznia			
Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Zapoznanie rodziców ze środowiskiem szkolnym	1. Analiza sytuacji rodzinnej ucznia (wywiady środowiskowe, indywidualne rozmowy). 2. Zapozdawanie rodziców z dokumentami szkoły (WSO, statut, program wychowawczy i profilaktyki, procedury itp.) 3. Zapoznanie rodziców z różnego rodzaju formami pomocy: - stypendia, - pomoc materialna, - pomoc psychologiczno-pedagogiczna. 4. Przekazywanie wartości i tradycji w rodzinie: wspólne świętowanie, spędzanie czasu wolnego itp. 5. Bieżące informowanie o osiągnięciach i problemach uczniów (wyniki i postępy w nauce, zachowanie, osiągnięcia sportowe).	wychowawcy klas pedagog szkolny	wrzesień na bieżąco cały rok szkolny
Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudności wychowawczych	1. Zapoznanie rodziców z tematyką trudności wychowawczych. 2. Pedagogizacja rodziców – organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych instytucji w tym zakresie. 3. Zapoznanie rodziców z zagrożeniami współczesnego świata (używki, dopalacze, narkotyki, sekty, cyberprzemoc itp.). 4. Ustalenie sposobów współpracy w zakresie egzekwowania przez uczniów obowiązków szkolnych. 5. Bieżący kontakt z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym w przypadku rozwiązania trudności szkolnych. 6. Wskazanie instytucji i osób świadczących pomoc w sytuacjach trudnych. 7. Pomoc w nawiązaniu współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	wychowawcy klas pedagog szkolny	praca ciągła cały rok szkolny

<p>Wskazywanie dalszych możliwości kształcenia dziecka, pomoc w wyborze dalszej oferty edukacyjnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z założeniami Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. 2. Zapoznanie z systemem kształcenia ponadgimnazjalnego oraz ofertami szkół ponadgimnazjalnych. 3. Dostarczenie wiedzy na temat lokalnego rynku pracy. 4. Indywidualne konsultacje na temat wyboru dalszej drogi kształcenia dziecka. 5. Udział w prezentacjach szkół ponadgimnazjalnych. 	<p>dyrektor szkoły wychowawcy klas pedagog szkolny</p>	<p>wrzesień I półrocze</p>
<p>Włączanie rodziców w życie szkoły</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z rodzicami w organizowaniu imprez klasowych i ogólnoszkolnych. 2. Współdziałanie w tworzeniu zasad regulujących życie szkoły. 3. Współpraca z dyrekcją i nauczycielami w rozwiązywaniu bieżących problemów szkoły. 4. Organizowanie zebrań dla rodziców (klasowe i szkolne). 5. Bieżący kontakt rodziców z wychowawcą klasy. Rozmowy indywidualne i systematyczne konsultacje z rodzicami. 6. Organizowanie spotkań ze specjalistami dla rodziców. 7. Dbanie o wizerunek szkoły, promocja szkoły w środowisku. 8. Wyróżnianie rodziców za wsparcie w procesie wychowawczym dydaktycznym i opiekuńczym 	<p>dyrektor szkoły wychowawca klas pedagog szkolny</p>	<p>cały rok szkolny</p>

PRZYKŁADOWE TEMATY GODZIN WYCHOWAWCZYCH:

Sposób i dobór realizowania poszczególnych tematów jest uzależniony od planów wychowawców klas, zainteresowań i zdiagnozowanych potrzeb uczniów danego zespołu klasowego.

KLASA I	KLASA II	KLASA III
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajemy prawa i obowiązki ucznia. 2. Chcemy być zgraną klasą. 3. Poznajemy siebie – nasze zainteresowania. 4. Poznajemy siebie i swoje emocje. 5. Moje marzenia i oczekiwania związane z nową 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajemy normy i zasady pracy w grupie. 2. Przypominamy obowiązujące regulaminy – prawa i obowiązki ucznia. 3. Bierzymy udział w projektach edukacyjnych – cele, założenia, sposoby realizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procedury na egzaminie gimnazjalnym. 2. Jak skutecznie się uczyć? 3. Jak sobie poradzić ze stresem egzaminacyjnym? 4. Moja hierarchia wartości. Moje życie za ... lat. 5. Rola autorytetów w życiu człowieka

szkołą.
6. Jak się uczyć, żeby umieć?
7. Poszanowanie wspólnego dobra i odpowiedzialność za nie.
8. Nasze postawy wobec symboli narodowych.
9. Problemy i niepokoje wieku młodzieńczego.
10. Kodeks etyczny ucznia -kultura dyskusji, stosunek do osób starszych i rówieśników, zasady savoir vivre'u /na lekcjach, przerwach, w miejscach publicznych, w sytuacjach prywatnych i oficjalnych, stosowność stroju do okoliczności, praca na rzecz otoczenia/
11. Jak skutecznie komunikować się z drugim człowiekiem?
12. Co to jest złość i jak sobie z nią radzić?
13. Zdrowy styl życia – dbam o zdrowie fizyczne i psychiczne.
14. Nawyki żywieniowe - Jak prawidłowo należy się odżywiać?
15. Nie nudzę się w wolnym czasie.
16. Stop uzależnieniom. Używki. Komputer, Internet, telefon.
17. Trudna sztuka odmawiania – poznajemy postawy asertywne.
18. Stres – wróg czy przyjaciel?
19. Czy rządzą nami stereotypy?
20. Jesteśmy przeciw rasizmowi i dyskryminacji.
21. Tacy sami!. Niepełnosprawni są wśród nas.
22. Moja "mała ojczyzna"
23. Autorytety rodzinne a kształtowanie mojej osobowości.
24. Kuj z głową- techniki ułatwiające naukę.
25. Nasze autorytety
25. Warto pomagać.

Doradztwo zawodowe:

1. Zmiana – stały element życia.
2. Motywacja – co to jest i po co?

4. Skuteczne techniki ćwiczenia pamięci.
Jak się uczyć?
5. Co to znaczy być patriotą?
6. Honor i miłość do ojczyzny.
7. Mam prawa i obowiązki w rodzinie.
8. Uczucia – jak je okazywać?
9. Rola przyjaźni w życiu człowieka.
10. Co to znaczy być tolerancyjnym?
11. Konflikt – źródła powstania i sposoby rozwiązania.
12. Złość, agresja i przemoc – jak sobie z tym radzić?
13. Człowiek i przyroda – wróg czy przyjaciel?
14. Grać czy Być? – o bezpiecznym korzystaniu z Internetu.
15. Nie zmarnuj swojego zdrowia – o używkach.
16. Jak być asertywnym?
17. Sposób na nudę – konstruktywne spędzanie czasu wolnego.
18. Rodzice mnie nie rozumieją?
19. Godność i prawa człowieka.
Co powoduje, że człowiek staje się rasistą?
20. Inny nie znaczy gorszy!
21. Czy warto pomagać- wolontariusze XXI wieku.
22. Relacje w układzie: dziewczyna- chłopak. Zasady kultury i dobrego smaku.
23. Autorytet a idol.
24. Relacje rówieśnicze.
Doradztwo zawodowe :
1. Jaki jestem – oto jest pytanie.
działania i sposób na relaks.
3. Rozwijam skrzydła – podsumowanie wiedzy o sobie.
4. Świat zainteresowań i wartości.

6. Co to znaczy być dorosłym – odpowiedzialność za własne czyny.
7. Jak radzić w sytuacjach trudnych - bezkonfliktowe rozwiązywanie problemów
8. Przemoc wśród młodzieży – kształtujemy postawę szacunku wobec innych.
9. Straconego czasu nikt nam nie zwróci- jak go właściwie wykorzystać?
10. Kultura a subkultura.
11. Stop cyberprzemocy.
12. Jak zachować własne zdanie w grupie rówieśniczej – asertywność.
13. Stereotypy – kiedy moja opinia o innych krzywdzi?
14. Zagrożenia współczesnego świata.
15. Dlaczego terroryzm? Nienawiść a tolerancja.
16. Godność i prawa człowieka.
17. Co powoduje, że człowiek staje się rasistą?
18. Co to jest wolontariat i kim są wolontariusze?
19. Mechanizmy demokracji
20. Relacje w układzie: dziewczyna- chłopak. Zasady kultury i dobrego smaku.
21. Nie ma życiowych porażek, są tylko doświadczenia.
22. Rozwiązywanie konfliktów. Negocjacje.
23. W pułapce dopalaczy.
24. Odżywianie i zdrowe przyrządzanie posiłków.
25. Autorytety rodzinne a kształtowanie mojej osobowości.
26. Media - korzyści czy zagrożenia?
Doradztwo zawodowe
1. Decyzje – szanse czy ograniczenia?
2. Informacja zawodowa – czyli co warto wiedzieć o zawodach.
3. Szkolnictwo ponadgimnazjalne – ścieżki kształcenia.
4. Krok po kroku. O celach i planach edukacyjno – szkolnych i zawodowych.
5. Spotkania organizowane w ramach promocji szkół ponadgimnazjalnych /wyjścia, wyjazdy, spotkania w szkole/

3. Czy współpraca się opłaca?

Pozostałe godziny do dyspozycji wychowawcy:

- analiza problemów klasowych, ocenianie zachowania, przygotowywanie imprez klasowych i szkolnych, podsumowanie półrocza, spotkania z pielęgniarką, pedagogiem szkolnym.

Cel wychowania:

Uczeń integruje się w grupie rówieśniczej i działa przeciw przemocy.

Efekty działań wychowawczych:

Uczeń zna swoje prawa i obowiązki,
-nawiązuje i utrzymuje poprawne kontakty z innymi w poznawanym przez siebie najbliższym środowisku (w tym także z osobami niepełnosprawnymi),
-tworzy zasady pracy w grupie, dostosowuje się do norm grupowych,
-rozwija swoje zainteresowania, samodzielność, obowiązkowość i systematyczność we współpracy z innymi,
- jest świadomy indywidualnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w działaniu,
- uświadamia sobie współdziałanie szkoły i domu w zakresie harmonijnego rozwoju swojej osobowości.

5. Informacja zawodowa – czyli co warto wiedzieć o zawodach.

Pozostałe godziny do dyspozycji wychowawcy:

analiza problemów klasowych, ocenianie zachowania, przygotowywanie imprez klasowych i szkolnych, podsumowanie półrocza, spotkania z pielęgniarką, pedagogiem szkolnym.

Cel wychowania:

Uczeń poznaje swoje zalety i wady, pracuje nad rozwojem własnej osobowości, zna normy właściwego zachowania w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych

Efekty działań wychowawczych

Uczeń potrafi określić swoje zalety i wady,
-dokonuje oceny własnych zachowań, odróżnia dobro od zła,
-odpowiednio zachowuje się wśród rówieśników, w gronie osób starszych, w domu, w szkole, w miejscach publicznych,
- jest otwarty na potrzeby innych,
- potrafi przewidzieć własne zachowanie w różnych sytuacjach,
-ocenia krytycznie wzorce propagowane przez media,
-dostrzega wpływ innej osoby na rozwój własnej osobowości,
-potrafi skutecznie porozumiewać się w różnych sytuacjach i pozytywnie zaprezentować samego siebie,
-czuje się członkiem społeczności regionalnej i narodowej.

Pozostałe godziny do dyspozycji wychowawcy:

analiza problemów klasowych, ocenianie zachowania, przygotowywanie imprez klasowych i szkolnych, podsumowanie półrocza, spotkania z pielęgniarką, pedagogiem szkolnym.

Cel wychowania:

Uczeń potrafi wyznaczyć cele swoich działań i przewidzieć ich rezultaty.

Efekty działań wychowawczych

Uczeń wyznacza cele swoich działań i dalszej drogi życiowej,
- określa mocne i słabe strony swojej osobowości,
- rozumie swoją rolę w aktywnym działaniu na rzecz własnego rozwoju,
- zna drogę osiągnięcia celów, które wybrał,
- potrafi analizować i modyfikować swoje działania w zależności od możliwości i potrzeb,
- dokonuje samokontroli i samooceny.

VI. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO I EWALUACJA

1. Wychowawcy klas zapoznają uczniów i ich rodziców z przyjętym Programem Wychowawczym Szkoły . Program jest zamieszczony na stronie internetowej: <http://www.zsm3.grajewo.com/>.

2. Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły, natomiast nad prawidłowością jego realizacji czuwa Dyrektor Szkoły.

3. Zmian w Programie Wychowawczym dokonuje powołany przez dyrektora zespół na podstawie diagnozy, którą opracowuje w każdym roku szkolnym. W trakcie wdrażania programu dopuszcza się fragmentaryczne sprawdzanie osiągnięć dotyczących realizacji wyżej przedstawionego programu, zgodnie z przyjętymi zadaniami szkoły, przez Radę Pedagogiczną.

Każda zmiana w programie wychowawczym uchwalana jest przez Radę Pedagogiczną w porozumieniu z Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim.

4. Zespół wychowawczy w razie potrzeby wnosi korekty i poprawki do programu na początku roku szkolnego.

5. Ewaluacja realizacji Programu Wychowawczego sporządzana jest przez powołany zespół na podstawie wyników badań (ankiety, analiza dokumentów, obserwacje, wywiady, debaty ogólnoszkolnej). Badaniami zostają objęci reprezentanci wszystkich grup tworzących społeczność szkoły, tj. uczniowie, nauczyciele, rodzice, pracownicy administracji i obsługi.

Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego. Powinna ona pozwolić na uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy zbliżyliśmy się do postawionych celów?
2. Czy działania programowe odpowiadały rzeczywistym potrzebom uczniów?
3. Czy działania podejmowane w trakcie pracy z programem wpłynęły na zachowanie uczniów i wprowadziły pożądane zmiany?
4. Czy stosowane procedury okazały się skuteczne?
5. W czym upatrywać przyczyn niepowodzenia, jeżeli nie uzyskano zadowalających efektów?

6. Program wychowawczy jest znany wszystkim członkom społeczności szkolnej, wszyscy są jego współtwórcami w kolejnych etapach realizacji.

Opracowanie:

1. Anna Formejster
2. Marta Poniatowska
3. Elżbieta Bielska

Konsultacja: – Dyrektor ZSM nr3- Beata Szewczyk

oraz zespół wychowawców klas I-III Publicznego Gimnazjum nr 3 w Grajewie.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną dnia 17.02.2016 r.

Rada Rodziców program uchwaliła dnia 25.02.2016 r.